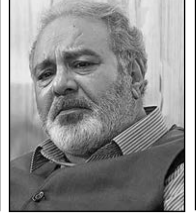

جلال شوریجه (فیلمساز)

محمد کاسبی (بازیگر)

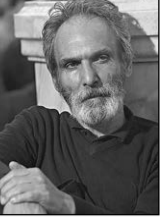
رسول ملاقلی پور (فیلمساز)

شهریار بحرانی (فیلمساز)

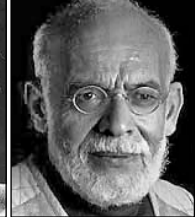
پرویز شیخ طافی (فیلمساز)

داود میربایقری (فیلمساز)

جهانگیر الماسی (بازیگر)

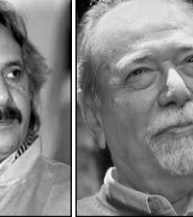
پروانه معصومی (بازیگر)

مهدی فقیه (بازیگر)

ابراهیم حاتمی کیا (فیلمساز)

سلحشور (فیلمساز)

علی نصری‌بان (بازیگر)

مجید مجیدی (فیلمساز)

شهید آوینی (فیلمساز)

جواد اردکانی (فیلمساز)

گفت وگو با **داوود مرادیان**، کارگردان نخستین فیلم **آنمورفیک** در ایران

گامی برای جهش تکنیکی سینمای ایران

ثبت و ضبط تصاویر به شیوه آنامورفیک، تاکنون در انحصار سینمای آمریکا (هالیوود) بود. شیوه‌ای که طی آن تصاویر فیلم‌ها، فضای بیش‌از اندازه رایج را نمایش می‌دهند. با این حال، گروهی از جوانان ایرانی مدتی استت که دست به ابداع این شیوه در داخل کشور زده‌اند. حاصل نخستین تجربه تولید فیلم دیجیتال آنامورفیک، فیلم مستند «تولد یک پروانه» است که به کارگردانی داوود مرادیان و در گروه تلویزیونی سیاه ساخته شده است. بخش‌هایی از این فیلم مستند که به روایت پرورش پاسدار و مراحل مختلف آن می‌پردازد، در پنجمین جشنواره فیلم عمار رونمای شد. ضمن اینکه وی به‌زودی اولین فیلم داستانی نیمه بلند را هم با این سیستم تولید خواهد کرد. با کارگردان این فیلم درباره جزئیات این ابداع گفت وگو کردیم.

آنامورفیک، اشاره به یک قطع عرضی است. این قطع از ترکیب لنزهای ۱۹۸۰ اولترا اسکوپ و نیز میدل‌های آنامورفیک روی دوربین‌های دی اس ال اِل ایجاد شده است که می تواند تصاویر فانی را ثبت کند. در این شیوه، تصاویر، با عرضی دو برابر تصاویر معمول دیده می‌شود. به طوری که باعث عظمت و زیبایی خیره‌کننده صحنه‌ها می‌شود. الان فیلمسازان مطرح و برجسته هالیوود اغلب از این شیوه برای آثار خود استفاده می‌کنند. این اتفاق یکی جهش تکنیکی در سینمای ایران محسوب می‌شود.

● **چطور شنسد که گروه تلویزیونی سیاه به دنبال ابداع چنین کاری رفت؟**

اولین بار نیست که در این گروه چنین اتفاقی افتاده؛ قبلا هم کارهای جدیدی در گروه تلویزیونی سیاه انجام شده بود. مثلا اولین فیلم با موضوع خنثی‌سازی میادین مین با نام «زور خاموش» که فیلم بسیار دشواری بود در این گروه ساخته شد. صحنه‌های کم‌نظیر نبرد با پژاک در شمال غرب کشور و یا صحنه‌های خیره‌کننده رزمایش پیامبر اعظم(ص) پنج، همه در نفر در آنها حضور داشتند. البته این افراد نباید ما را می‌دیدند. همه طور مثال، اگر در کمین‌ها، دوربین دست اندرکاران تولید فیلم دیده می‌شدند همه چیز لو می‌رفت. در عین حال باید عظمت مانورها

باشد.

● **مجموعه‌ای مستقیم از شبکه سراسری رسانه ملی با عنوان «تعبیر وارونه» یک یک کار امنیتی چند وجهی در قالب یک مستند چند لایه و در عین حال شفاف که می‌توان سطوح و ابعاد مختلف آن را از زوایای مختلف آنالیز و واشکافی کرد.**

ساخت آثار مذهبی مطول با جنس جاسوسی یکی از متداول‌ترین و پر طرفدارترین ژانرهای تلویزیونی در سراسر جهان است، چنان که در صورت توفیق یک قسه امنیتی فصول بعدی آن به تک‌تاب تولید می‌شوند و به سه عنوان یک برند به ثبت رسیده در سایر کشورها نیز توزیع می‌شوند. اسما در ایران به رغم پیشرفت‌های چشمگیر و حیرت‌انگیز در فضاهای مختلف اطلاعاتی و تربیت نیروهای زبده و مومن و بهره گیری از تکنیک‌های نوین و فوق سری در این عرصه تعداد مجموعه آثار ساخته شده با این مضمون در قالب یک سریال رسانه‌ای به نام «تعبیر وارونه» که در ۹۰ دقیقه‌ای و با مینی سریال‌های چند قسمتی تولید شده‌اند و بتوان گفت سریال «تعبیر وارونه یک رویا» با نام قبلی «خانه امن» پس از مجموعه «پناههای نشکن» دومین

اثر بلند جدی در این حوزه است. «پناه‌های نشکن» که در سال ۸۷ در گروه فیلم و سریال شبکه دو سیما به تولید رسید کارشنکی‌های گروه‌های

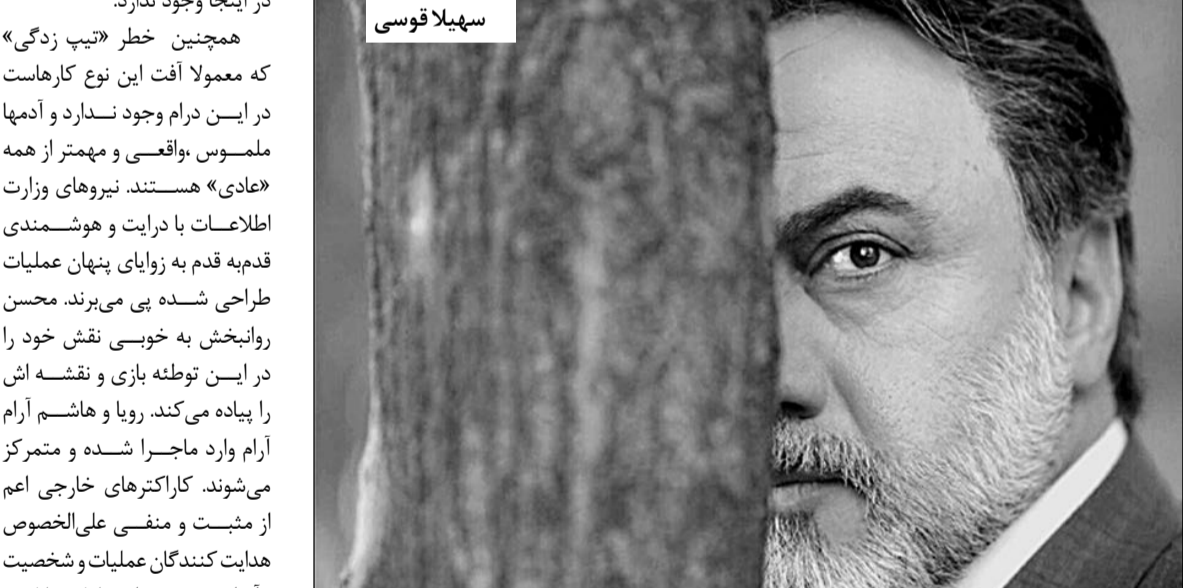
ترویرستی به سرپرستی موسادر در دستیابی ایران به فناوری صلح آمیز هسته‌ای به تصویر می‌کشید که در بطن خط اصلی داستان ،یک درام اجتماعی- خانوادگی نیز درساخرتاری فرعی و رنگ رم روایت می‌شد و به رغم تلاش گروه سازنده در خلق اثری استاندارد و آگاهی‌دهنده حاصل این تلاش محصولی متوسط بود که در جذب مخاطبان نیز چندان موفق عمل نکرد و حل باده از گذشت چند سال «تعبیر وارونه یک رویا» با این رویکرد و با توجه به جدی‌تر شدن میحث انرژی هسته‌ای در ایران و ترور نخبترین و کارآمدترین دانشمندان این عرصه، بر بستری از یک درام چند لایه به تلاش و مراقبت‌های هوشمندانه نیروهای وزارت اطلاعات در کشف عاملان توطئه و ترور می‌پردازد.

ما در این مجموعه با چند داستان و شخصیت اصلی مواجه هستیم که به فرآخور توالی حوادث و رخدادها، رفته رفته در یک نقطه تلاقی به هم می‌پیوندند و داستان

خنثی می‌شود. به دنبال این ترور نافرجام محسن روابنخش تبدیل به شخصیت مجبوی در سازمان انرژی اتمی می‌شود و زمینه اثرقای شفلی او فراهم می‌شود. او در نهایت در بخشی که موید مسئولیت آن را

«صلی‌تری» را رقم می‌زند.

محسن روابنخش کارمند ساده سازمان انرژی هسته‌ای در معرض ترور قرار می‌گیرد. او در همین حین از الاله موید رئیس کارگزاری سازمان می‌خواهد که بنا به سابقه کار و شایستگی‌های او پست بالاتری را برایش در نظر گیرد. ترور توسط ناصر و گروه تحت امرش از نیروهای وزارت اطلاعات که در خارج از کشور طراحی و برنامه‌ریزی شده است

● **تاملی بر سریال «تعبیر وارونه یک رویا»**

این خانه، امن است

● **«تعبیر وارونه یک رویا» شاید اثر کاملی در به تصویر کشیدن زحمات افراد و جریانهای مختلف در حرکت ایران بزرگ به سمت رشد، تعالی و تمدر از تفکر استعماری و استکباری نباشد اما یک گام در عرصه تولید آثاری با مضامین سیاسی و جاسوسی محسوب می‌شود و می‌تواند زمینه ساز تولید آثاری با موضوع مشابه و ساختار قدرتمندتر در رسانه ملی شود.**

کشور از بیماری سرطان رنج می‌برد. دستیار او زنی الکی است. پدر هاشم جاوید هم الکی است. رویا با ششین اما در حقیقت او مهندس برزنده یکی از نیروهای ضد خرابکاری انرژی اتمی است که در شناسایی قطعات

گفت وگو با **داوود مرادیان**، کارگردان نخستین فیلم **آنمورفیک** در ایران

نگاهی به فیلم مستند «سفوفنی استیضاح»

جانبداری و تحریف واقعیت

مسعود قدیمی

عدم‌استخدام رسمی) به ثمر رسیدن جملگی تلاش‌هایی بود که جریان عمدتاً فکری - فرهنگی لیبرال از فرادای انقلاب آن را بی گرفت. لذا این امر یک جریان کاملا هدفمند است.

کودتای سال ۱۳۸۸ را باید مهم‌ترین فرصت در تکاپوی این جریان برای یک برانداز رنگی دانستد که مستقیما مورد حمایت ۴۰۰ میلیون دلاری کنگره آمریکا بود.

(رجوع کنید به مقاله preparing the battlefield مجله نیویورکر به تاریخ ۷ جولای ۲۰۰۸)

مجال آن نیست که به طور مستقیم و متصل به پشتنه فرهنگی این جریان نگاهی ببیندازیم، زیرا اتکالی این جریان برانداز به پشتوانه فرهنگی طبقه متوسط شبه مدرن بسیار قایل توجه بود و این طبقه که مبانی فلسفی و فرهنگی را دنبال می‌کرد که از درون جریان نفوذ یافته در شورای انقلاب فرهنگی (با عبدالکریم سروش) بیرون آمد.

تاریخ‌نگاری معاصر که اغلب در کانون‌های یهودی و ماسونی غرب نگاشته شده‌اند هر گونه جریان پنهانی مرتبط به کانون‌های اطلاعاتی عمدتا پیوسته و ماسونی را با اصطلاح «توهم

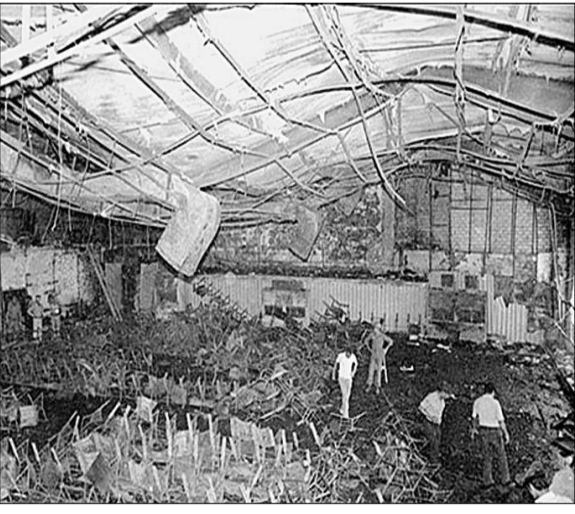
توطئه» پس می‌زند و تمسخر می‌کنند. امروزه این اصطلاح آنچنان رایج شده ‌که هرگونه تاریخ‌نگاری جریان‌های پنهان اطلاعاتی از سوسی برخی، نوعی توهم و خیال دانسته می‌شود. این اصطلاح در ایران نخست با عبدالکریم سروش مطرح شد. (دراین خصوص خوانندگان محترم را راجع می‌همیم به کتاب «نظریه توطئه و ققرروش‌شناسی در تاریخ‌نگاری معاصر ایران» نوشته دکتر عبدالله شهبازی.)

در مستند «سفوفنی استیضاح» اصطلاح «توهم توطئه» چندین بار به شهید دیالمه نسبت داده شد که این امر خود نشانه‌ای از بی‌سوادی و

● **«سفوفنی استیضاح» با جملگی روایت مغشوش و عوام‌زده‌اش یک تفارق بنیادین در بازخوانی تاریخ معاصر ایران با جریان شهید دیالمه و آیت دارد. در واقع فیلمساز از یک نسبت نظری کاملا متنبیان از جریان رادیکال انقلابی شهید دیالمه و آیت به وقایع سال ۶۰ نظر افکنده است.**

بی‌خری اشخاصی است که با این اصطلاح استناد می‌کنند. وقایع سال ۱۳۶۰ به ویژه حذف شدن منتقدان جریان تلویبرال میرحسین موسوی امروز همچنان در برده ایام قرار دارد. لذا بدون استناد به منابع معتبر تاریخی نمی‌توانیم هر گونه نقل قولی را حقیقی بدلیم. اما مستند «سفوفنی استیضاح» بدون اتکا به هر گونه منبع تاریخی معتبری جریان شهید دیالمه و آیت را تندرو و افراطی می‌داند و در مقابل، جریان میرحسین موسوی را قربانی این افراطی می‌داند.

مسئله دیگری که در این مستند مطرح شده و بدون هیچ گونه استناد تاریخی رها می‌شود رابطه شهید حسن آیت با مظفر بقایی کرمانی رئیس حزب زحمتکشان ملت ایران و از امضاکنندگان قرارداد عدم تعرض به مواضع صهیونیست است. آیت در سال ۱۳۳۹ به عضویت حزب زحمتکشان درآمد. این حزب که در ابتدا مظفر بقایی و خلیل ملکی از اعضای اصلی آن بودند جریان ترین جریان مخالف نهضت آزادی و محمد مصدق بود. در این میان میرحسین موسوی نیز عضویت یافته و در جریان حاکماتنی نتوانست به یک انسجام سیاسی تحت عنوان حزبی برسد لذا حزب زحمتکشان خواسته یا ناخواسته تنها جایگاهی بود که می‌توانست مخالفان مصدق را با هر گونه گرایش ایدئولوژیکی گردهم آورد و عضویت شهید آیت در این حزب آن هم در زمانی که مظفر بقایی در زندان بود تنها به دلیل مخالفت جدی او با دولت مصدق بود. مهم‌ترین سند این وقایع، نامه ۹۴ صخفهای شهید آیت به مظفر بقایی در تاریخ ۱۳۴۲/۹/۳ است که هیچ اشاره‌ای به آن در مستند نشده است. اختلاف عقیدتی آیت با بقایی آنچنان حادی بود که منجر به دستور مستقیم بقایی برای اخراج آیت از حزب گردید. کاملا واضح است که جریان حامی میرحسین موسوی قصد آن دارد که چهره‌ای غیرانقلابی از شهید آیت طراحی کنند تا ماجرای مخالفت بی‌پسره او با جریان حبیب‌الله پیمان در پرده رابطه‌اش با مظفر بقایی مغفول بماند. اما در جریان آغاز وقایع انقلاب اسلامی، شهید آیت از حزب زحمتکشان که مخالف مبارزه مسلحانه علیه شاه بود جدا شد و به یکی از اصلی‌ترین عناصر مبارزه علیه رژیم پهلوی مبدل گردید.

سینما «شرین» در منطقه شهری آبادان تأسیس شد و از همان آغاز دیدن فیلم در آبادان طرفداران زیادی پیدا کرد. سال ۱۳۳۴ هم شرکت نفت، سینما تاج را ساخت. سینما تاج سابق که اکنون هم در آبادان پایرجاست، معماری انگلیسی دارد. برای ساختن این سینما همه چیز حتی آجرهایش را هم از لندن آوردند.

حسین تکبعلی‌زاده، متهم ردیف نخست دادگاه عاملان آتش‌سوزی سینما رگس که اعدام شدند، در اعترافتش عنوان کرده بود که با همدم‌ستاش می‌خواستند سینما سهیلا را آتش بزنند. اما «تینر فوری بود» و قبل از آنکه آتش بگیرد، بخار شد. برنام‌ه‌ها به هم خورد و عاقبت رگس آتش گرفت.

آریا حادثه سینما رگس آبادان ۳۷ سال پیش اتفاق افتاد. برخی از بزرگان مثل آیت‌الله جمی آن را موتور انقلاب نامیدند، امام تاج برای مردم آبادان پیام تسلیت فرستاد. حجت‌الاسلام دهنشتی آن را روز ملی کشورمان حذف شده، احتمالا عمدی در کار نبوده شاید چایخانه‌چی پادش رفته باشد، به جز اینها یک سری مزایایی که به خانواده شهدا، تعلق می‌گیرد به شهدای رگس تعلق نگرفته یا کمتر تعلق گرفته، در واقع آنها را شهید درجه دو حساب کرده‌اند. مزار آنها درست کنار مزار شهدای دفاع مقدس قرار دارد اما کاروان‌های راهبان نور وقتی آنجا می‌روند بدون اطلاع، از کنارش فقط رد می‌شوند. این برای مردم آبادان خیلی آزاردهنده است که چرا کسی سرافه از عزیزانی که بی‌گناه از بین رفتند، آیت نمی‌گیرد؟ به نظر من این به سوء مدیریت شهر برمی‌گردد که نتوانسته یاد این جان‌باختگان را زنده نگه دارد.

■ **سیدکریم بحرینی**

«یمنی از حقیقت، یک دروغ کامل است» این جمله معروف لودویک ویتگنشتاین زبان شاس ات‌رشی صدق بارز مستند «سفوفنی استیضاح» ساخته جمعدعلی شعبانی است که به بخشی از فعالیت‌های مبارزاتی شهید عبدالحمید دیالمه می‌پردازد. شهید دیالمه از شهدای هفتم تیر ۱۳۶۰ است که در دوره نخست مجلس شورای اسلامی نماینده مردم مشهد بود. البته جریان استیضاح بنی‌صدر و همچنین ایجاد نوعی همانندنگاری از تقابل شهید دیالمه با جریان قدرت‌گیری میرحسین موسوی در پست نخست وزیری با حضور وی در انتخابات سال ۱۳۸۸ نیز از نظر کارگردان دور نمانده است و این امر اثر را از یک مستند - بیوگرافی به اثری مغشوش مبدل نموده است. ابتدا باید بدانیم که مخالفت جریان شهید دیالمه و دکتر حسن آیت با جریان میرحسین موسوی در حزب جمهوری اسلامی هیچ ارتباط تاریخی، سیاسی و حتی نظری با تقابل جریان محمود احمدی‌نژاد با وی در رقابت انتخاباتی سال ۸۸ ندارد و ایجاد هر گونه قیاس و همانندنگاری بیش از اینکه بی‌طرفی سازندگان مستند را نمایان سازد، جانبداری محسوس فیلم را در لایه‌های زیرین آن عیان می‌کند. جانبداری فیلم تا آنجاست که در نهایت میرحسین موسوی را قربانی یک

جریان به اصطلاح مرتجع، تندرو و افراطی معرفی می‌کند و از آن جا که امروز بازار اتهام افراطی بودن به هر منتقدی داغ است ارزش این مستند را تا حد یک فیلم تبلیغاتی تنزل می‌دهد. «سفوفنی استیضاح» با جملگی روایت مغشوش و عوام‌زده‌اش یک تفسارق بنیادین در بازخوانی تاریخ معاصر ایران با جریان شهید دیالمه و آیت دارد. در واقع فیلمساز از یک نسبت نظری کاملا متنبیان از جریان رادیکال انقلابی شهید دیالمه و آیت به وقایع سال ۶۰ نظر افکنده است. لذا به قول شخصی که در تگ‌ری‌های وبسایت او در خصوص این فیلم به نوعی بازخوانی مبانی نظری تاریخ معاصر ایران است. این‌که فیلم مبدل به

تولیزویی یک‌طرفه و برای صاق زیباکلام و ابراهیم اصغرزاده و بدون حضور حتی یک نظر مخالف با این دو شده تا به حمایت از میرحسین موسوی پرداخته و شهید دیالمه و شهید آیت را هدف قرار دهد. به خودی خود، میزان عظیم اختلاف دو جریان را نمایان می‌سازد.

پرسش اصلی این است که میرحسین موسوی درون چه جریانی بود که منجر به تقابل آن با جریان دیالمه و آیت شد؟ این پرسش کاملا درون فیلم مغفول مانده و دلیل آن نیز این است که «سفوفنی استیضاح» جانبداری و سهم‌گیری خاصی تنها به یک پروپاگاندای رسانه‌ای عمدتا علیه دیالمه بسنده نموده است.

میرحسین موسوی از اصلی‌ترین مریدان حبیب‌الله پیمان بود. حبیب‌الله پیمان موسس و دبیر «جنبش مسلمانان مبارز» از اعضای پیشین جنبش انقلابی «نهضت خادپارتوس سوسیالیست» بود که نزدیکی فکری - سیاسی بسیاری به نهضت آزادی و محمد مصدق داشت.جریان لیبرالی نفوذ یافته در کانون انقلاب اسلامی که اشخاصی همچون مهدی بازرگان، ابوالحسن بنی‌صدر، یزدانه و عزت‌الله سحابی، ابراهیم بزدی و... در از اختیار داشت در سال‌های دهه ۶۰ در مواجهه مستقیمی با جریان تا حدودی رادیکال انقلابی و اشخاصی همچون شهید دیالمه، شهید آیت و... قرار گرفت. فارغ از اینکه در این میان کدام جریان چیره گردید باید بدانیم که بازسازی لیبرالیسم در عرصه اقتصاد و فرهنگ پس از انقلاب اسلامی از اصلی‌ترین اهداف یک جریان رفورمیستی بود که مبانی فکری خود را بر پایه نوعی از سکولاریسم بنا نهاد که در مواجهه با جریان انقلابی، قصد بازخوانی دین اسلام را جدا از مبانی سیاسی و حتی اجتماعی آن خواستار بود (سکولاریسمی که حتی دین را بدون احکام دینی بازخوانی می‌کند). این جریان مستقیما با بازرگان آغاز شد و پس از آن در آرای موسوی، رهنورد، سروش، حجاریان (با نظوری لاتیسیتیه و... از سر گرفته شد. این جریان برنامه‌توانست مبانی اقتصاد آزاد را تحت پیروی از احکام اقتصادی تلویبرالی در دولت سازندگی احیا کند. سیاست‌های تلویبرالی دولت سازندگی (به عنوان مثال تصویب قانون

میرحسین موسوی از اصلی‌ترین مریدان حبیب‌الله پیمان بود. حبیب‌الله پیمان موسس و دبیر «جنبش مسلمانان مبارز» از اعضای پیشین جنبش انقلابی «نهضت خادپارتوس سوسیالیست» بود که نزدیکی فکری - سیاسی بسیاری به نهضت آزادی و محمد مصدق داشت.جریان لیبرالی نفوذ یافته در کانون انقلاب اسلامی که اشخاصی همچون مهدی بازرگان، ابوالحسن بنی‌صدر، یزدانه و عزت‌الله سحابی، ابراهیم بزدی و... در از اختیار داشت در سال‌های دهه ۶۰ در مواجهه مستقیمی با جریان تا حدودی رادیکال انقلابی و اشخاصی همچون شهید دیالمه، شهید آیت و... قرار گرفت. فارغ از اینکه در این میان کدام جریان چیره گردید باید بدانیم که بازسازی لیبرالیسم در عرصه اقتصاد و فرهنگ پس از انقلاب اسلامی از اصلی‌ترین اهداف یک جریان رفورمیستی بود که مبانی فکری خود را بر پایه نوعی از سکولاریسم بنا نهاد که در مواجهه با جریان انقلابی، قصد بازخوانی دین اسلام را جدا از مبانی سیاسی و حتی اجتماعی آن خواستار بود (سکولاریسمی که حتی دین را بدون احکام دینی بازخوانی می‌کند). این جریان مستقیما با بازرگان آغاز شد و پس از آن در آرای موسوی، رهنورد، سروش، حجاریان (با نظوری لاتیسیتیه و... از سر گرفته شد. این جریان برنامه‌توانست مبانی اقتصاد آزاد را تحت پیروی از احکام اقتصادی تلویبرالی در دولت سازندگی احیا کند. سیاست‌های تلویبرالی دولت سازندگی (به عنوان مثال تصویب قانون

میرحسین موسوی از اصلی‌ترین مریدان حبیب‌الله پیمان بود. حبیب‌الله پیمان موسس و دبیر «جنبش مسلمانان مبارز» از اعضای پیشین جنبش انقلابی «نهضت خادپارتوس سوسیالیست» بود که نزدیکی فکری - سیاسی بسیاری به نهضت آزادی و محمد مصدق داشت.جریان لیبرالی نفوذ یافته در کانون انقلاب اسلامی که اشخاصی همچون مهدی بازرگان، ابوالحسن بنی‌صدر، یزدانه و عزت‌الله سحابی، ابراهیم بزدی و... در از اختیار داشت در سال‌های دهه ۶۰ در مواجهه مستقیمی با جریان تا حدودی رادیکال انقلابی و اشخاصی همچون شهید دیالمه، شهید آیت و... قرار گرفت. فارغ از اینکه در این میان کدام جریان چیره گردید باید بدانیم که بازسازی لیبرالیسم در عرصه اقتصاد و فرهنگ پس از انقلاب اسلامی از اصلی‌ترین اهداف یک جریان رفورمیستی بود که مبانی فکری خود را بر پایه نوعی از سکولاریسم بنا نهاد که در مواجهه با جریان انقلابی، قصد بازخوانی دین اسلام را جدا از مبانی سیاسی و حتی اجتماعی آن خواستار بود (سکولاریسمی که حتی دین را بدون احکام دینی بازخوانی می‌کند). این جریان مستقیما با بازرگان آغاز شد و پس از آن در آرای موسوی، رهنورد، سروش، حجاریان (با نظوری لاتیسیتیه و... از سر گرفته شد. این جریان برنامه‌توانست مبانی اقتصاد آزاد را تحت پیروی از احکام اقتصادی تلویبرالی در دولت سازندگی احیا کند. سیاست‌های تلویبرالی دولت سازندگی (به عنوان مثال تصویب قانون

سینمایی که آتش انقلاب را شعله‌ورتر کرد

۲۸ مرداد سال ۱۳۵۷ یکی از تلخ‌ترین روزهای تاریخ برای مردم ایران است؛ روزی که ۳۷۰ زن و مرد، پیر و جوان و حتی کودک آبادانی در سینما رگس زنده زنده در آتش سوختند تا در آستانه انقلاب، یکی از بزرگ‌ترین جنایت‌های تاریخی در عرصه فرهنگ رقم بخورد. امسال ۳۷ سال از آن حادثه جانخراش می‌گذرد، سالی که خیلی قدامتیان به نقش روابنخش و فرزین صابونی از بازیگران توانمند تئاتر در قالب هاشم جاوید اما در این بین بازیگری چون داریوش ارجمند در حد و اندازه‌ای به مراتب کمتر از توان خود ظاهر می‌شود و اینکه آیا او مناسب این ایفای این کاراکتر بوده است یا نه بحث دیگری است.

و در نهایت نقطه مثبت دیگر این اثر که بسیار مشهود است این است که نوع عملکرد گروه عملیات وزارت اطلاعات در شناسایی مخلان امنیت ملی به گونه‌ای است که به‌دور از افراق حسی از آرامش را در مخاطب ایجاد می‌کند آرامش و اطمینتی که آسان به دست نیامده است. «تعبیر وارونه یک رویا» شاید اثر کاملی در به تصویر کشیدن زحمات افراد و جریانهای مختلف در حرکت ایران بزرگ به سمت رشد، تعالی و تمدر از تفکر سمت رشد، تعالی و نکته توجه استعماری و استکباری نباشد اما یک گام در عرصه تولید آثاری با مضامین سیاسی و جاسوسی محسوب می‌شود و می‌تواند زمینه ساز تولید آثاری با موضوع مشابه و ساختار قدرتمندتر در رسانه ملی شود.

کشور از بیماری سرطان رنج می‌برد. دستیار او زنی الکی است. پدر هاشم جاوید هم الکی است. رویا با ششین اما در حقیقت او مهندس برزنده یکی از نیروهای ضد خرابکاری انرژی اتمی است که در شناسایی قطعات